

Votre Programme Matmidim – Chiour ALEPH

Semaine du 19 au 23 mars 2023

Souguia n° 87

ת"סד

Matmidim

Programme d'étude Mondial

Sujet de la semaine :

Pessah

Vente du Hamets (2)

Kinyan Hagav

La vente du Hamets dépend des moyens d'acquisition valables pour un non-juif. Or, il y a plusieurs discussions sur ce qui est retenu pour que la vente du Hamets soit effective. Parmi ces moyens, les Hahamim prévoient le Kinyan Hagav, c'est-à dire d'acquérir un bien mobilier par le biais de l'acquisition d'un bien immobilier (à différencier du Kinyan Hatser). Or plusieurs questions ont été soulevées : un non-juif peut-il vraiment utiliser ce mode d'acquisition ? Est-ce une acquisition Minhatorah ou Miderabanan ? Et si c'est Miderabanan, cela invalide-t-il forcément la vente du Hamets qui est prévue pour contourner l'interdit de la Torah de posséder du Hamets ?

La Souguia des modes d'acquisition en générale est très vaste et nous ne nous concentrerons ici uniquement sur le sujet de la vente du Hamets. De plus, les développements des Poskim étant très longs, nous nous limiterons à certains passages centraux.

Bon Limoud sur Matmidim !

Tephila avant le Limoud

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁלֹּא יֵאָרֶע דְּבַר תְּקֵלָה עַל יָדֵי, וְלֹא אֶכְשָׁל בְּדַבַּר הַלְכָה, וְיִשְׁמְחוּ בִּי חֲבֵרֵי, שֶׁלֹּא אֵמַר עַל טָמֵא טְהוֹר וְלֹא עַל טְהוֹר טָמֵא, וְלֹא עַל מִתָּר אָסוּר וְלֹא עַל אָסוּר מִתָּר, וְלֹא יִכְשְׁלוּ חֲבֵרֵי בְּדַבַּר הַלְכָה וְאִשְׁמַח בָּהֶם. כִּי יִי יִתֵּן חֲכָמָה מִפִּי וְדַעַת וְתְבוּנָה. גַּל עֵינַי וְאַבִּיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ

Tephila après le Limoud

מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁשָּׁמַתְּ חֵלְקֵי מִיּוֹשְׁבֵי בֵּית הַמִּדְרָשׁ. וְלֹא שָׁמַתְּ חֵלְקֵי מִיּוֹשְׁבֵי קְרָנוֹת. שֶׁאֲנִי מְשַׁכְּמִים וְהֵם מְשַׁכְּמִים. אֲנִי מְשַׁכְּמִים לְדַבְרֵי תוֹרָה וְהֵם מְשַׁכְּמִים לְדַבְרֵי בְטָלִים. אֲנִי עֹמֵל וְהֵם עֹמְלִים. אֲנִי עֹמֵל וּמִקְבֵּל שְׂכָר וְהֵם עֹמְלִים וְאֵינָם מְקַבְּלִים שְׂכָר. אֲנִי רֵץ וְהֵם רָצִים. אֲנִי רֵץ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא, וְהֵם רָצִים לְבָאֵר שַׁחַת. שֶׁנֶּאֱמַר וְאִתָּה אֱלֹהִים תּוֹרְדִם לְבָאֵר שַׁחַת. אֲנִישֵׁי דְמִים וּמְרָמָה לֹא יִחַצּוּ יְמֵיהֶם, וְאֲנִי אֶבְטַח בְּךָ

Programme du dimanche

L'étude aujourd'hui est dédiée à la réussite et la Bérakha de
Tsyonn Yossef ben Itshak

כו. האשה נקנית פרק ראשון קידושין

אי נמי משכחת לה הגזעה אכל פיל: בחזילי זמורות. הגזוהיס מן הארץ שלשה טפחים ^ט ומוליכין עליהם דהגזעה שלשה טפחים הגזעה היא דנפקא ליה ממורת לצוד ^ט: מתני' שיש להם אחריות. היינו קרקעות שאחריות כלל אדם הלואה ^ט והגזעה בחזירו עליהן לפי שקיימין ועומדין לפיכך נסמכון עליהן: **בחזקה** רפק ביה פורמא ^ט או דיט אמררי ^ט או נעל או פרך כל שהוא ^ט: **נקנין עם נכסים כו'**. אם מכר מטלטלין עם קרקע כיון שקנה לוקח את הקרקע בחד משלשה קניינים נקניס מטלטלין עמה: וזוקקים. נכסים הללו שאין להם אחריות דקמיירי בהו תנא את הנכסים שיש להן כו'. אע"ג דאין נשבעין על

אי נמי בחבילי זמורות. פ"י צקונטרס משכחת לה להגזעה פיל בחזילי זמורות הגזוהיס מן הארץ שלשה טפחים ^ט ומוליכין עליהן דהגזעה היא דנפקא ליה ממורת לצוד ולפירושו צכליס לא מני למימר דליקני מדין הגזעה שיניח כלים תחת רגליו דסתמייהו אין בעובדין שלשה טפחים ולפי"י ר"ת דמפרש דהגזעה צטפח קני ^ט צל סתם כלים אין בעובדין טפח וקשה אמאי נקט חזילי זמורות לנקוט אצנים או עלים ומפרש הרצ משולם דלהכי נקט חזילי זמורות לפי שהן מאכל פיל דלאמריין פרק מפנין (שבת דף קכח.) מטלטלין חזילי זמורות בשבת מפני שהן מאכל לפילין ומגזייהו לפיל חזילי זמורות למעלה והוא קופץ

אי נמי בחבילי זמורות: **מתני'** ^א נכסים שיש להם אחריות נקנין בכסף ובשטר ובחזקה ^ב שאין להם אחריות אין נקנין אלא במשיכה ^ג. נכסים שאין להם אחריות נקנין עם נכסים שיש להם אחריות בכסף ובשטר ובחזקה ^ד וזוקקין את הנכסים שיש להם אחריות ליבעע עליהן: **גמ'** בכסף מגלן אמר חזקיה אמר קרא ישדות בכסף יקנו ואימא

[...]

להם אחריות אין נקנין אלא במשיכה: מגלן דכתיב ^ט וכי תמכרו ממכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך דבר הנקנה מיד ליד ^ט ולר' יוחנן ^ט דאמר דבר תורה מעות קונות מאי איכא למימר תנא תקנתא דרבנן קתני: נכסים שאין להם אחריות: מנהני מיילי אמר חזקיה דאמר קרא ^ט ויתן להם אביהם מתנות וגו' עם ערי מצורות ביהודה איבעיא להו בעינן צבורים או לא אמר רב יוסף תא שמע ^ט ר' עקיבא אומר דקרקע כל שהוא חייבת בפאה ובבכורים ולכתוב

קתני מניי נעשה זמיוני וימיו ^ט דלקנייה ליה שטרא ללוקח כי היכי דלא מניי למיהדר ביה: רב אשי אמר. הך מתנית' צנותן מתנה מיירי וכולה חדא היא ולא או או קמני אלא כך וכך כתב לו שדי מכורה ונתונה לך לייפות את כחו שאם יגבנה בעל חוב של נותן ממנה ישוב עליו לתבוע ^ט ממנו דמיס המפורשים: **ושזו בעריכס**. גדליה בן אחיסקא קאמר ליה: צישיבה. דתפשתם אשזו קאי: מיד ליד. דהיינו משיכה: ולר' יוחנן דאמר. צפרק הזהב: דבר סורה מעוה קונום. כדאשכחן גבי הקדש ונתן הכסף

וכה"ג אשכחן גבי אילן גופי אמרה"ן כדמוכח בלא יחפור ^ט הוא עיקר ייקתמו: **וביבדו** שאין לו קרקע מתודה על המ והא האדמה אשר נתת לנו ול וכן פרי"י דל"ג ובידוי ולא מו פ"י א פר"י אהא מילתא גופא גרסינן ליה וגם משמע מי שאי

לא תקשי לי דתקנתא דרבנן קנין המעות ואמרו לא תקנה אלא משיכה גזירה שמה יאמר לו נשפרו חיטיין בעלייה ^ט: וישן להם אביהם. צבני יהושפט כתיב וסיפיה דקרא עם ערי מצורות ביהודה: **לצורין צו**. שיהו אותן מטלטלין מונחין באותו קרקע: ובידוי ל"ג דאף מי שאין לו קרקע ממודה על המעשרות ויכול לומר וברך את עמך את ישראל ואת האדמה אשר נתת לנו ^ט ולא דמי לבכורים דצבי למימר אשר נתת לי ^ט:

Les mots du jour à apprendre :

Terrain, sol	קְרָקַע
Biens	נְכָסִים
Responsabilité	אַחְרִיּוּת

Programme du lundi

L'étude aujourd'hui est dédiée à la réussite et la Bérakha de

Tsyonn Yossef ben Itshak

Avis des Poskim sur Kinyan Agav

Pourquoi selon le Nah'alat Chév'a le Kinyan Hatser n'est pas valide pour un non-juif ? Comment le Ksot Hah'ochen rejette-t-il sa preuve ? Quelles sont leurs conclusions pour Kinyan Hagav ?

ספר נחלת שבעה תשובות סימן ל

[...] ואגב לא אוכל להמלט להודיע למעלתו מה שחדשתי בדין זה בימי חורפי, והצעתי דברי לפני רבותינו והסכימו עמי והוא זה, דהתוס' והרא"ש והטור ושו"ע שכתבו דהמחזור שבכולם דיקבל פרוטה מן הכותי ויקנה לו מקום שהבהמה עומדת שם והמקום יקנה לו חלק באם וכו', וכן אנו נוהגים לענין מכירת חמץ שמקנין לו בכסף ובשטר החדר מה שבתוכו החמץ והמקום קונה לו החמץ, וכמו שכתב הב"ח בטור אורח חיים (סימן תמ"ח ס"ק ב'). ותמיה לי מילתא, דהא דחצר קונה הבהמה או החמץ הוא מדין שליחות, דאי משום יד היה צריך הכותי להיות עומד בסמוכין לו, דמה יד בסמוכה וכו' כדאיתא בפרק קמא דבבא מציעא (דף י"ב ע"א), ואם כן כיון דמדין שליחות קני החצר ואנן קיימא לן דאין שליחות לכותי לא הן לדידן ולא אנן לדידהו מן אתם גם אתם כדאיתא בפרק איזהו נשך (ב"מ דף ע"א ע"ב), וביו"ד סימן קס"ט (סעיף א') ובכמה דוכתי, ואם כן תקנה זו לא ידענא דמנא ליה למימר דחצירו של כותי קונה לו.

ודוחק לומר דכותי לכותי יש שליחות וכמו שכתב בשו"ת משאת בנימין (סימן צ"ז) וא"כ חצירו של כותי הוי כשליח הכותי, דערבך ערבא צריך, דדינו של הרב הנ"ל צריך עיון למעשה ולא הוה להו לכל הפוסקים לכתוב כן בפשיטות. ובהדיא מצאתי שכתב בשו"ת מהר"ם מינץ (סימן ה') וז"ל אף על גב דאין שליחות לכותי הני מילי כותי לישראל או ישראל לכותי, אבל כותי לכותי אפשר דהוי שליח וכו'. הרי שכתב בלשון אפשר כאילו מסתפק, ולמה לא בירר מדברי הראשונים והאחרונים הנ"ל בפשיטות דקנה, אלא שמע מינה דלא ברירא ליה מילתא. ומצאתי ברבינו ירוחם חלק אדם וחווה (נתיב כ' חלק ב') שכתב וז"ל ולצאת ידי שניהם יקבל מהכותי מעות בשביל אוזן הבהמה פרוטה וימשוך הבהמה, או יקנה להכותי המקום שהבהמה עומדת שם ויקנה לו אגביו אוזן הבהמה עם העובר עכ"ל. ואמרתי טבא חדא פלפלא וכו' דלכולהו אית להו פירכא ולדידיה לית ליה פירכא כלל, דמבואר שלא מדין חצר קני ליה אלא מתורת מטלטלין אגב קרקע דקנה הקרקע ואגביה מטלטלין ולא מתורת חצר, וכהאי גוונא משני פרק קמא דבבא מציעא (דף י"א ע"ב) רבן גמליאל מטלטלי אגב קרקע הקנה להם עיין שם ברש"י, והיה יכול להקנות מטלטלים אפילו אינם צבורים בתוכו אלא שלא להטריח וכו' עיין שם. ולפי זה גם במכירת חמץ יש לנו להזהר למכור להכותי החדר שהחמץ בתוכו וליקח פרוטה, ואקני חדר וחמץ אגביה ולא שנותן בתורת חצר, וקלוסו רבותי את דברי. וכך אני מורה לבא בפסח לשאול אותי. ומקום הניחו לי רבותי האחרונים להתגדר בו ודו"ק [...]

קצות החושן סימן קצד ס"ק ג

[...] אמנם מ"ש הרב הנזכר דלכולהו אית להו פירכא ולדידיה לית ליה פירכא, כד דייקת גם בתורת אגב יש לגמגם לפי מ"ש תוס' והרא"ש פ"ק דב"ק דף (י"א) [י"ב] (ע"א תוס' ד"ה אנא ורא"ש ס"י י"ד) דקנין אגב אינו אלא מדרבנן וקרא (דברי הימים ב כא, ג) דויתן להם ערים בצורות אינו אלא אסמכתא ע"ש, ולפי מ"ש רבינו ירוחם (חלק חוה נתיב כ"ב ח"א קפא, ע"ג) הובא בב"י באה"ע סימן כ"ח (ד"ה היה לו מלוה על אחרים) דאם קידש אשה בחוב ע"י מעמד שלשתן דאינו קונה אלא מדרבנן לא הוי קידושי תורה ע"ש, וא"כ בקדושת בכור דהוא איסור תורה אינו פקע ע"י קנין דרבנן, ואפילו לפי מ"ש הב"י באה"ע שם דכיון שתקנו חכמים שיהיה קונה הו"ל קידושי תורה, אכתי יש לחוש לדעת העיר שושן (סימן ס"ו סעיף כ"ה) והסמ"ע סימן ס"ו סק"א דלמ"ד מכירת שטרות דרבנן עכו"ם אינו קונה בתקנתא דרבנן ועיין מ"ש בסימן ס"ו ס"ק ל"ב, וא"כ בקנין אגב קרקע דאינו אלא מדרבנן אפשר דעכו"ם אינו קונה [...]

Les mots du jour à apprendre :

En passant	אָגַב
Bien mobililer	מְטַלְטֵל
Mission	שְׁלִיחוּת

Programme du mardi

L'étude aujourd'hui est dédiée à la réussite et la Bérakha de

Tsyonn Yossef ben Itshak

Comment le Hatam Sofer justifie-t-il le Kinyan Hagav pour le Hamets même si c'est un mode d'acquisition Miderabanan ?

שו"ת חתם סופר חלק א (אורח חיים) סימן קי"ז

[...] מ"ש מעלתו בקנין אגב [אין] הוא דרבנן או דאורייתא פלוגתת ראשונים היא. ומריש הוה אמינא דרמב"ן נמנה עם הסוברים שהוא קנין דאורייתא מדכתב כן גבי קנין חמץ בסוגי' דהרהינו במלחמת ה', וכן בש"ג דמיתני מג"א רס"י תמ"א ע"ש. והדרנא בי, דאפילו למ"ד אגב דרבנן, מ"מ בחמץ מועיל מן התורה, דהרי טעם הסוברים קנין דרבנן לא יועיל לקדושין דאורייתא וכדומה היינו משום דהפקר בית דין אינו אלא להפקירו מיד המקנה ולא להקנותו להקונה ולא מתקדשת האשה עי"ז, וא"כ בחמץ סגי לן בהפקר ולא צריך יותר, והך דהפקר בי"ד הפקר בודאי דאורייתא הוא, עיין גיטין ל"ו ע"ב ועיין סוכה למ"ד ע"ב תוס' ד"ה שינוי וכו' ושם הארכתי, ועיין ב"ש סי' כ"ח סקל"ה ואין כאן מקום לקבל אריך, ודי בזה להעמיד מנהג כל ישראל להקנות החמץ ע"י קנין אגב שכירות קרקע ואין לפקפק ולהרהר כלל. ובזה תנוח דעתו הרמה ויתענג על רוב שלום כנפשו ונפש א"נ:

Pour quelle raison le Kinyan Hagav est valide pour le Hamets selon le Mékor Haim ?

מקור חיים (לר"י מליסא) ביאורים סימן תמח ס"ק ה

[...] ולענין* אי מהני קנין דרבנן במכירת חמץ כגון אגב קרקע או סיטומתא. נראה דמהני אף שהתוס' בסוכה ריש פרק לולב הגזול [ל, ב ד"ה שינוי החוזר] גבי אוונכרי כתבו דלא מהני קנין דרבנן נגד דבר שהוא מדאורייתא עיין שם. מ"מ הכא במכירת חמץ דהוא רק נגד הביעור שחייבו חכמים דמדאורייתא בבטול סגי וכן בגלוי דעת לענין מכירה כמו שכתב המשאת בנימין [סי' נט] א"כ אין קנין זה רק נגד ביעור שהוא מדרבנן מהני קנין דרבנן. ולפ"ד לא קשה מה שהקשה המגן אברהם [ס"ק ד] על המשאת בנימין שפסק דקנין שהוא מנהג הסוחרים מהני מהא דאמרינן בבכורות [יג, א] בדיניהם שפסקה להם תורה וכו', די"ל דשאני לגבי בכור דבעינן דוקא קנין דאורייתא משא"כ בחמץ לא בעינן רק קנין דרבנן להפקיע חיוב ביעור שהוא מדרבנן, וסיטומתא הוא קנין דרבנן עכ"פ כמבואר בש"ס [ב"מ עד, א] דסיטומתא קניא ועיין חו"מ סימן ר"א [סעיף א]. ואפילו לדעת הסמ"ע בסימן ס"ו ס"ק א' דמשמע מדבריו דקנין דרבנן לא מהני בעכו"ם היינו דוקא כשהוא לטובת ישראל שהישראל יכול לחזור בו אבל לא נגד טובת העכו"ם כמו במעמד שלשתן בסימן קכ"ו [סעיף כב] (ע"ש) דאמרינן אם ממונו של ישראל הפקיעו כ"ש ממון העכו"ם עיין שם. וא"כ הכא בחמץ דקנין זה הוי להפקעת ממון העכו"ם דלישראל החמץ לאו בר דמים הוא, אמרינן אם בישראל העמידוהו ברשותו ע"י קנין דרבנן והפקיעו ממון מכ"ש כשהקנין הוא רק להפקיע ממון של עכו"ם, וכן כתב הט"ז ביו"ד סימן קל"ב ס"ק ח', ומה גם שהש"ך בחו"מ סימן ס"ו ס"ק פ"ה פסק דמהני קנין דרבנן נגד עכו"ם אבל בבכור להפקיע איסור דאורייתא בקנין דרבנן ודאי לא מהני כנ"ל. ולפ"ז אם החמץ הוא במקום אחר שא"א להקנותו במשיכה יכול להקנותו באגב קרקע או בשאר קנין דרבנן. [...]

Les mots du jour à apprendre :

Litige	פְּלוּגָתָא
Utile, fonctionne	מועיל
Fait acquérir	מְקַנָּה

Programme du mercredi

L'étude aujourd'hui est dédiée à la réussite et la Bérakha de

Tsyonn Yossef ben Itshak

Selon le Ritva le Kinyan Hagav n'est valide que si le paiement est effectué dans sa totalité, or lors de la vente du Hamets le non-juif ne verse qu'une partie de la somme, comment le Yéhouda Yaalei justifie-t-il ce Minhag ?

שו"ת יהודה יעלה (אסאד) חלק א - אורח חיים סימן קכה

מכתב קדשו קבלתי סמוך שבת הגדול ולרוב הטרדות גם במילי דשמיא וגם במילי דמתא לא יכולתי להשיב לכבודו על אתר כראוי ומחויב וגם אחר החג סדרנו גט ע"י שליח. בכן אבקש סליחתו דפרו"מ נ"י על איחור תשובתו ועתה באתי ע"ד חקירתו שעמד עליו הדר"ג נ"י זה רבות בשנים על מנהגינו במכירת חמץ לקבל דבר מועט לתחילת פרעון מהנכרי. והריטב"א בקדושין כו' מסיק שאין המטלטלין נקנין באגב במכירה אא"כ כשקבל כל הדמים וצע"ג.

גם תמה בפליאה נשגבה על שלא הרגיש עוד אדם ע"ז.

הנה מבואר בב"י /חו"מ/ רס"י ר"ב שהרי"ף והרמב"ם והרא"ש והטור השמיטו מימרא דרבא בקידושין כו' ע"א בקנין מטלטלין אג"ק דבעי דוקא שיתן כל דמיהן או משום דלא אמר' רבא כלל אמתני' בקנין מטלטלין אג"ק אלא אמר עשר שדות וכו' מימרא דשמואל וכו' או משום דמפרשי מימרא דרבא דוקא כשהמוכר עייל ונפיק אזוזי. ובמכירת חמץ הרי קובעים זמן הפרעון בפירוש בע"פ וכן כותבים תוך השטר מכירה על יום אסרו חג. וה"ל לא עייל ונפיק אזוזי שפיר נקנה הכל ללוקח אעפ"י שלא קבל דמי כולן ונוהגין כהלכה וצ"ל כוונת הדר"ג הוא כיון דבעינן קנין המועיל אליבי' דכל הדיעות והרי להריטב"א דמפרש להאי דרבא אקנין מטלטלי אג"ק קאי ואפילו לא עייל ונפיק אזוזי נמי אמרה לדידה לא הועילו בקנין אג"ק במכירת חמץ לפי מנהגינו. ולענ"ד גם לדידי' ניחא דהב"י רס"י ר"ב הנ"ל אחר שהביא דברי הר"ן שפי' נמי כהריטב"א דאפילו לא עייל ונפיק אזוזי אמרה רבא אקנין מטלטלי אג"ק דמתני' העתיק מיד לשון הר' ירוחם [מחודש ב'] בנתי' יו"ד ח"ה ודוקא שנתן דמי כל המטלטלין אבל וכו' ודוקא שלא פירש אבל פירש שיקנה באגב קנה בלא מעות אם פירש שיקנה באגב לחוד עכ"ל. וכ"כ הב"י בשם הר"י"ו גם כן /חו"מ/ בס"י קצ"ב בטור סעיף י"ג במכר עשר שדות וכו' סוף ד"ה וכתב הרא"ש וכו' וז"ל וכתב ר"י"ו עוד ואם א"ל חזק בא' מהם בשביל כולם קנה כולם אפילו לא נתן מעות עכ"ל והנה כן אנחנו נוהגים כותבים וגם אומרים ללוקח שיקנה באגב וי"ח לכ"ע.

ועוד נ"ל כיון דמנהגינו לכתוב בשטר המכירה והמותר זקפתי עליו במלוה עד יום כ"ג ניסן וכו' ואין עלי שום אחריות על מכירה א' וכו' בפני עדי מסירת השטר. **ה"ל כאומר ומודה התקבלתי כל דמי החמץ וחזרתי והלויתי לו הלואה ולא מקרי דמי המכירה כלל** וקני הנכרי החמץ אג"ק ע"י אודיתא של מוכר שקבל כל דמיהן כנ"ל.

שוב אחרי כתבי ראיתי בתוספת רי"ד קדושין כ"ז ע"ב וז"ל אמר רבא לא שנו וכו' ואם פירש ואמר תקנה הכל וזקף הדמים עליו בהלואה ה"נ דקני ורבא לא דן אלא סתמא דמלתא אבל היכא דפריש פריש גם מאי דאמרינן לקמן במכר לו עשר שדות וכו' דוקא בסתמא אבל אם פירש לא קנה כולן וזקף עליו דמי כולן במלוה הכי נמי דקנה כולן וכו' עכ"ל. הנה נקט בלישני' תרווייהו דינו דהרי"ו הנ"ל דפירש קנה כולן באג"ק והדמים זקף עליו במלוה מודה רבא וכמ"ש לעיל והנאני.

גם נ"ל לפמ"ש רש"י בטעמיה דרבא בד"ה לא שנו וכו' אלא שנתן לו דמי כל המטלטלין וכו' דכי אחזקי' בקרקע אדעתה למיקני כולהו אחזקי' אבל לו נתן לו וכו' עכ"ל נראה דוקא בקנין מכר סתם מרצון עצמו דצריך לזוזי י"ל המוכר לא גמר להקנות לו כולן אא"כ נתן לו כל דמיהן מה שאין כן במכירת חמץ שלא היה מוכרו מרצון בשביל דמי המכירה אלא מגזה"כ לא יראה לך וכו' בע"כ הוא מוכרו להפקיע איסורו עושה. מודה רבא דגם סתמא ה"ל כאילו פירש ואדעתא שיקנה הכל אחזקי' בקנין מטלטלי אג"ק ואנן סהדי בהכי אף שלא נתן לו כל דמיהן כנ"ל.

ועוד הרי כבר הרגיש התב"ש בבכור שור פסחים כ"א על מכירת חמץ הנהוג והא מוכחא מילתא טובא דהערמה הוא והעלה כיון דמדאורי' בביטול בעלמ' סגי וכל א' מבטל חמצו בלב שלם וכו' ולא נשאר כ"א איסור דרבנן שצריך לבערו הם אמרו והם אמרו להתיר מכירה זו ע"י הערמה וכו' יעו"ש ה"נ מה"ט מהני בי' קנין אג"ק אף שלא נתן כל מעותיו ומכש"כ אי כל עיקר קנין אגב הוא רק דרבנן.

ועוד נ"ל כיון דש"ס מסיק ת"כ דרבא וכו' מכר לו עשר שדות וכו' בד"א ע"כ רבא נמי דוקא באין צבורים אמרה דומי' דיו"ד שדות וכו' אף דסדנא דארעא חד הוא וגם בס"ד ולל"ק לא ידע מזה עכ"פ אינם צבורים אלא ביו"ד מדינות לכן בעינן בו שנתן כל הדמים אבל בצבורים להרמב"ם א"צ שיאמר לו קנה אגביו המטלטלין. והראב"ד

שמשיג גם בציבורים בעיני דוקא אגב וקני כמ"ש בטור וש"ע ורמ"א ס"ב רס"י ר"ב. אבל הא מיהת לכ"ע לא בעיני שקבל כל הדמים דלא אמרה רבא בהא כנ"ל ומנהגינו הוא בקנין אג"ק שהחמץ מונח וצבור עלי' מהני שפיר לכ"ע. **גם י"ל אפילו את"ל חמץ ידוע לא מהני ביטול ומדאו' צריך ביעור** ומכירה דשמא וקרוב לודאי היא שלא יבטל בלב שלם דירדה תורה לסוף דעתו של אדם וכמ"ש הר"ן ריש פסחים אבל במכרו שעכ"פ יקבל דמי מכירה שוב גלי דעתו דבלב שלם מבטל לי' להוציאו מרשותו ומהני לי' גם לרבא הקנין אגב אף שלא קיבל כל הדמים והרי מה"ט דחמץ אינו ברשותו מהני ביה ביטול בעלמא מדאורייתא בלא לשון הפקר ה"ל קנין גרוע דאגב כנ"ל. [...]

Les mots du jour à apprendre :

Emprunt	הַלְוָאָה
Annulation	בִּיטוּל
Attraction	מְשִׁיכָה

Programme du jeudi

L'étude aujourd'hui est dédiée à la réussite et la Bérakha de

Tsyonn Yossef ben Itshak

Psakim du Mishna Broua

משנה ברורה סימן תמח סעיף ג ס"ק י"ט

כתבו האחרונים דאע"ג דלכתחלה יש למכור בכסף ובמשיכה מ"מ אם החמץ מרובה וא"א למשוך החמץ כולו וכן אם אין החמץ כאן שיכול העכו"ם למושכו אלא הוא בעיר אחרת או בדרך יש לו להקנותו לנכרי בשאר קנינים כגון על ידי רושם שנהגו בקצת מקומות שהלוקח רושם על דבר הנקנה כדי שיהיה לו סימן ידוע ועי"ז קנוי לו הרבה או ע"י תקיעת כף (שקורין צו שלאג) דהיינו שמכין כפיהם זה על זה או ע"י נתינת פרוטה במקומות שנהגו שכשהלוקח נותן פרוטה למוכר נגמר המקח או במקום שנהגו שמסירת המפתח הוי גמר המקח [מיהו עכ"פ צריך שיאמר הריני מוכר לך חמץ פלוני ופלוני בעד סך כך וכך ולא כמו שאומרים ההמון הריני מוכר לך המפתח דזה לא חשיב כלום] וכן כל כיוצא בו כל מקום ומקום כפי מנהג הסוחרים חשיב הדבר כקנין ע"פ ד"ת ושפיר יש להקנות גם החמץ בקנין כזה. **או יש למכור החמץ ע"י אגב** דהיינו שימכור לנכרי קרקע או חדר או ישכיר לו ואגבן יאמר לו קני החמץ שיש לי במקום הקרקע או בכל מקום שהוא דבקנין אגב קונה אפילו אינן צבורין כאן והקרקע נקנית לנכרי בכסף עם שטר ובשכירות די בכסף בלבד ואפילו אם אין הנכרי נותן לו כל הכסף רק איזה זהובים (שקורין אוי"ף גא"ב) סגי ויתנה עמו הישראל שיקנה בזה האוי"ף גא"ב החדר והחמץ ושאר הכסף יזקוף עליו במלוה וכתבו עוד דאם הבית שהחמץ שם אינו שלו אלא ששכורה בידו אז לא יועיל מכירתו דאין ימכור דבר שאינו שלו אלא ישכיר לנכרי אותו החדר וישכיר לו סתם להחזיק בו כליו ומטלטליו ולא יאמר לו בהדיא שמשכירו להניח בתוכו חמץ כדלקמן סימן ת"נ. ישראל שקנה חמץ מהעכו"ם ונתן כסף ולא משך עדיין אף על גב דלכתחלה בודאי יש לו למכור קודם הפסח שהרי לפי דעת כמה פוסקים כסף קונה בין ישראל לנכרי מ"מ אם לא מכר ועבר עליו הפסח מותר דהא לרוב הפוסקים אינו קונה אלא במשיכה אבל כשמשך אפילו לא נתן כסף ועבר עליו הפסח יש לאסור אכן אם לפי מנהג הסוחרים לקנות בכסף מצדד הפמ"ג להחמיר גם בדין הראשון ועיין בשע"ת סק"ט:

ביאור הלכה סימן תמח סעיף ג

[...] ולענין עצם קנין אגב הגם דלעיל במ"ב ס"ק ט"ז כללנו אותו בין שאר קנינים דאין סומכין עליהם לכתחלה מאחר דיש מפקפקים על כל אחד מהם מ"מ היכי שהוא שעת הדחק כגון שהחמץ מרובה וביותר היכי שהחמץ בדרך לא רצינו להחמיר ולמנוע מקנין זה אף לכתחלה מפני שכמעט כל האחרונים החזיקו בקנין זה למובחר שבקנינים אף לענין לכתחלה ואף בלי שעת הדחק עיין בת' נוב"י מובא בת' שיבת ציון סימן י' ובח"ס ח' או"ח סימן קי"ג וקי"ז וכתב דמצא להרמב"ן במלחמות בפ"ב דפסחים שכתב להדיא קנין זה בחמץ וכן הט"ז ביו"ד סימן ש"כ בביאור לשון השו"ע עיין שם וכן הגאון מהר"ש קאידנאווער בת' נ"ש סימן ל' והעתיקוהו בסימן זה כל האחרונים מ"מ לכתחלה יראה לצרף עוד איזה קנין כמו סיטומתא או קנין סודר (וכמו שנוהגין כהיום לכפול כמה קנינים) מאחר דהתומים בסימן קכ"ג מגמגם בקנין זה וגם הקצות שכתב לדחות דברי התומים שם מ"מ בסימן קצ"ד כתב ג"כ לפקפק על קנין אגב עיין שם באריכות וכמו כן במחה"ש בסימן זה כתב לגמגם בקנין זה. [...]

Les mots du jour à apprendre :

Caution	פְּקָדוֹן
Acheteur, prend	לוֹקֵחַ
Cas de force majeure	שְׁעַת הַדְּחָק

Biographies:

Nahalat Chiv'a - נחלת שבעה

Rabbi Chmouel ben David Moshe Halévy Ségal est né en Pologne environ en 1625. Il fut l'élève du Taz et du Vavei Haamoudim. Il fut nommé Rav à Pologne puis en Allemagne, et à la fin de sa vie à Steinbourg, où il décèdera en 1681.

Son ouvrage célèbre est le Nah'alat Chiv'a dans lequel il traite entre autres des lois sur le mariage et rapporte plusieurs versions de documents officiels : Guet, Ketoubot, acte d'emprunts etc... Pour chacun d'eux il apporte ses explications de façon précise et décrit les différences de Minhag. Il s'appuie essentiellement sur les grands décisionnaires Ashkénaz comme le Maharil et le Troumat Hadeshen. Son livre est devenu une référence centrale dans les générations qui le suivèrent.

Yehouda Ya'alé – יהודה יעלה

Rabbi Yéhouda ben Israël Assod, du nom de sa ville natale en Hongrie, est né en 1794 et décédé en 1866. Il a étudié dans la Yeshiva de Rabbi Mordekhai Beneth en Moravie. Il fut Rav, Possek, Av Beth Din et Roch Yeshiva en Hongrie où il eut des centaines de Talmidim. Il se pencha sur un certain nombre de questions propres à sa génération qui lui étaient adressées. Il échangeait souvent avec le H'atam Sofer et d'autres grands Rabbanim de Hongrie, et fut considéré comme le Possek de sa génération en Hongrie, après le décès du Hatam Sofer.

Liste des 87 Sougiot étudiées sur Matmidim

Sougiot de Brah'ot

1. Birkot Hatorah
2. Choméa Kéoné
3. Arévout
4. Kavana dans le Chema
5. Position pour le Chema
6. Méah Brah'ot
7. Amen Yetoma
9. Les quantités pour les Brah'ot
10. Les Brah'ot de consommation
11. Brah'a Chééina Tsrih'a
12. Ikar Vétafel
13. Mééin Chaloch

14. Brah'a sur un interdit
15. Anigrone
17. Birkat Haguefen
18. Natei Inchei
19. Birkat Haréah'
22. Les jus
23. Trima
24. Pat Kisnin (1)
25. Pat Kisnin (2)
26. Les Apéritifs
- 27-31 Zimoun
32. Tefilat Haderekh

- 33 -34. Birkat Hagomel
38. Chéhéh'éyanou sur un nouveau fruit
39. Chéhéh'éyanou sur un nouveau Keli
40. Chéhéh'éyanou sur les Mitsvot
41. Hatov Véhamétiv sur le vin
42. Cheva Brah'ot (1)
43. Cheva Brah'ot (2) – Panim H'adachot
46. Birkat Halevanah
- 47-49. H'azarat Hachats'

Sougiot sur les H'aguim

- Hanouka**
8. Emplacement de la Hanoukia
  44. Ner Ich oubeto
  45. Ner Ich oubeto (2)
- Pourim**
16. Michloah' Manot et Matanot Laevyonim
  85. Zakhor et Méh'iyat Amalek
- Pessah**
20. Biour H'amets
  58. Bedika des miettes
  86. 87. Vente du Hamets
- Sefirat Haomer**
21. Un seul grand compte
- Roch Hachana**
35. Les trois Livres
- Soukot**
36. Mitstaer

Sougiot générales

37. Bal Tossif
50. Tokh Kédé Dibour
- 51-52. Ein Chaliah' Lidvar Avera
53. Mitsva bo yoter Mibichlouh'o

54. Mitsvot lav lihanot nitanou
- 55-56. Mitsvat Assei Chehazman grama

57. Zerizim makdimim lemitsvot
71. 72. Haossek Bamitsva Patour Minhamitsva

Chabbat – Melekhet Mah'chevet

59. 60. 61. Mit'assek
62. 63. 64. Davar Chééno Mitkaven

65. à 68. Psik Récheh
69. 70. Melakha chééina tsrikha légoufah

75. 76. 77. 78. 79. Grama
80. Chinouy

Hachkafa- pensée juive

- 81 à 84. Tsaar Baalei Haim

Yorei Dé'ah

73. 74. Maaser sur les gains